

provincie
groningen

H A N D R E I K I N G

locatiekeuze en ontwerp
zonneparken

HANDREIKING

LOCATIEKEUZE
EN ONTWERP
ZONNEPARKEN

Inhoud

1. Opgave en beleid	4
2. Doel en gebruik handreiking	6
3. Ruimtelijke inpassing	7
4. Ontwerpbenadering	8
Bijlage 1 maatwerkmethode zonneparken	16
Bijlage 2 tekst omgevingsvisie	17
Bijlage 3 tekst omgevingsverordening.....	18

I. Opgave en beleid

De provincie Groningen is ambitieus als het gaat om het versnellen van de energietransitie. Daarom biedt de provincie meer ruimte aan initiatieven die duurzame energie willen opwekken, waaronder zonne-energie. In de Omgevingsvisie 2016-2020 is nieuw beleid voor zonneparken opgenomen, en in de Omgevingsverordening zijn regels opgesteld voor de aanleg van zonneparken. We streven daarbij naar een zorgvuldig evenwicht tussen meer duurzame energie, ruimtelijke kwaliteit en maatschappelijke betrokkenheid.

We vinden het belangrijk dat de beschikbare ruimte op daken en in bestaand stedelijk gebied zo slim mogelijk wordt gebruikt. Voor de energietransitie zijn ook zonneparken in het buitengebied nodig. Om het buitengebied te beschermen zoeken we daarbij aansluiting bij bestaand stedelijk gebied. Belangrijk uitgangspunt in het nieuwe beleid is dat zonneparken alleen tijdelijk zijn toegestaan voor een periode van maximaal 30 jaar. Daarna vallen de gebruikte locaties weer terug in hun oorspronkelijke bestemming. Zonneparken moeten aansluiten bij de bebouwingsstructuur en de landschappelijke kwaliteiten. Samengevat geldt dat de zonneparken moeten passen bij de aard en schaal van de kern waar het bij aansluit. Dit beleid is bewust kwalitatief geformuleerd, omdat iedere situatie maatwerk vereist, én we ons realiseren dat de omgang met deze relatief nieuwe vorm van energieopwekking het beste in een dialoog met experts, initiatiefnemers en andere overheden vorm kan krijgen. Voor zonneparken kleiner dan 1 hectare begeleidt de gemeente de locatiekeuze en inpassing; voor zonneparken groter dan 1 hectare begeleidt de provincie de locatiekeuze en inpassing. De gemeente is in beide gevallen eerste aanspreekpunt.

Tot slot vindt de provincie het belangrijk dat omwonenden en belanghebbenden bij de ontwikkeling en de exploitatie van zonneparken, in financiële en organisatorische zin, worden betrokken. Dit alles om ongewenste ruimtelijke effecten tegen te gaan en het maatschappelijk draagvlak voor duurzame energie te behouden en te vergroten.

Waarom een handreiking?

De afgelopen periode is gezamenlijk met gemeenten, lokale initiatieven, maatschappelijke organisaties en projectontwikkelaars gewerkt aan de uitwerking van het provinciale beleid voor zonneparken. Naast het vastleggen van dit nieuwe beleid in de Omgevingsvisie en -verordening, willen we initiatiefnemers en overheden een ruimtelijk afwegingskader bieden, waarin ontwerpprincipes staan voor locatiekeuze en inpassing van zonneparken. Op basis van enkele verkenningen, gezamenlijk uitgevoerd met deze partijen, heeft dit geresulteerd in deze 'Handreiking locatiekeuze en ontwerp zonneparken'. Daarnaast wordt er, om het belang van ruimte voor lokale participatie te benadrukken en hieraan vorm te geven, gewerkt aan een beleidskader voor 'Lokale participatie'. Dit beleid wordt jaarlijks geëvalueerd en indien nodig bijgesteld.

De informatie over zonneparken staat op: www.provinciegroningen.nl/zonneparken

Ruimte voor zon: het beleidskader

Een zonnepark definiëren wij als:

“een ruimtelijk samenhangende, grondgebonden of drijvende installatie voor het opwekken van energetisch of thermisch vermogen uit zon, groter dan 200m².”

Voor locaties aansluitend aan het stedelijk gebied geldt een 'ja, mits...' -regime: onder voorwaarden worden zonneparken toegestaan. Om het buitengebied te vrijwaren van ongebreidelde groei van het aantal zonneparken, geldt voor locaties vrijliggend in het buitengebied een 'nee, tenzij...' -regime. Alleen op basis van een integrale gemeentelijke gebiedsvisie kunnen GS locaties los in het buitengebied aanwijzen. In beginsel betreft dit uitzonderingsgevallen, waarbij er een gebiedsspecifieke aanleiding moet zijn om juist wel in het buitengebied tot een grootschalige ontwikkeling van één of meer zonneparken te komen. Dit vergt verdergaand maatwerk, waar deze handreiking niet in voorziet.

Voor alle zonneparken is het uitgangspunt om tot een onderbouwde locatiekeuze en een voor de beoogde locatie inpasbaar plan te komen. Dit vraagt maatwerk. Om maatwerk te kunnen leveren hebben wij op voorhand dan ook geen maximale omvang gedefinieerd.

Wel verzoeken wij gemeenten om in alle gevallen bij hun afweging de ruimtelijke kwaliteit te borgen. Dit betekent dat ieder beoogd zonnepark een maatwerktraject moet doorlopen dat resulteert in een inrichtingsplan. De uitkomst van de maatwerkbenadering kan ook zijn dat het initiatief niet past op de voorgestelde locatie en in de voorgestelde vorm.

Op basis van de regels in de provinciale omgevingsverordening dient er in de ruimtelijke onderbouwing bij de omgevingsvergunning in ieder geval rekening te worden gehouden met achtereenvolgens:

- de historisch gegroeide landschapsstructuur;
- de afstand tot andere ruimtelijke elementen;
- een evenwichtige ordening en in de omgeving passende maatvoering en vormgeving van de voorzieningen voor de opwekking van zonne-energie.

De onderstaande tabel geeft de hoofdopzet van het beleid weer en de verdeling van verantwoordelijkheid tussen gemeenten en provincie voor wat betreft de eindafweging van het resultaat van de maatwerkbenadering.

Beleidsruimte voor zonneparken en verdeling van bevoegdheden tussen provincie en gemeenten.

	GEMEENTE	GEMEENTE: < 1 Ha - PROVINCIE: ≥ 1 Ha		PROVINCIE	
		buitengebied			
	stedelijk gebied	aangrenzend aan stedelijk gebied		aangrenzend aan bouwblok	los in landelijk gebied
		bij stedelijke kernen	bij dorpen		
kleinschalig	✓	✓ passend bij de aard en schaal van de kern	✓ passend bij de aard en schaal van de kern	✓ bedrijfseigen activiteit	✗ GS kan locaties aanwijzen
grootschalig	✓	✓ passend bij de aard en schaal van de kern	nvt	nvt	✗ GS kan locaties aanwijzen

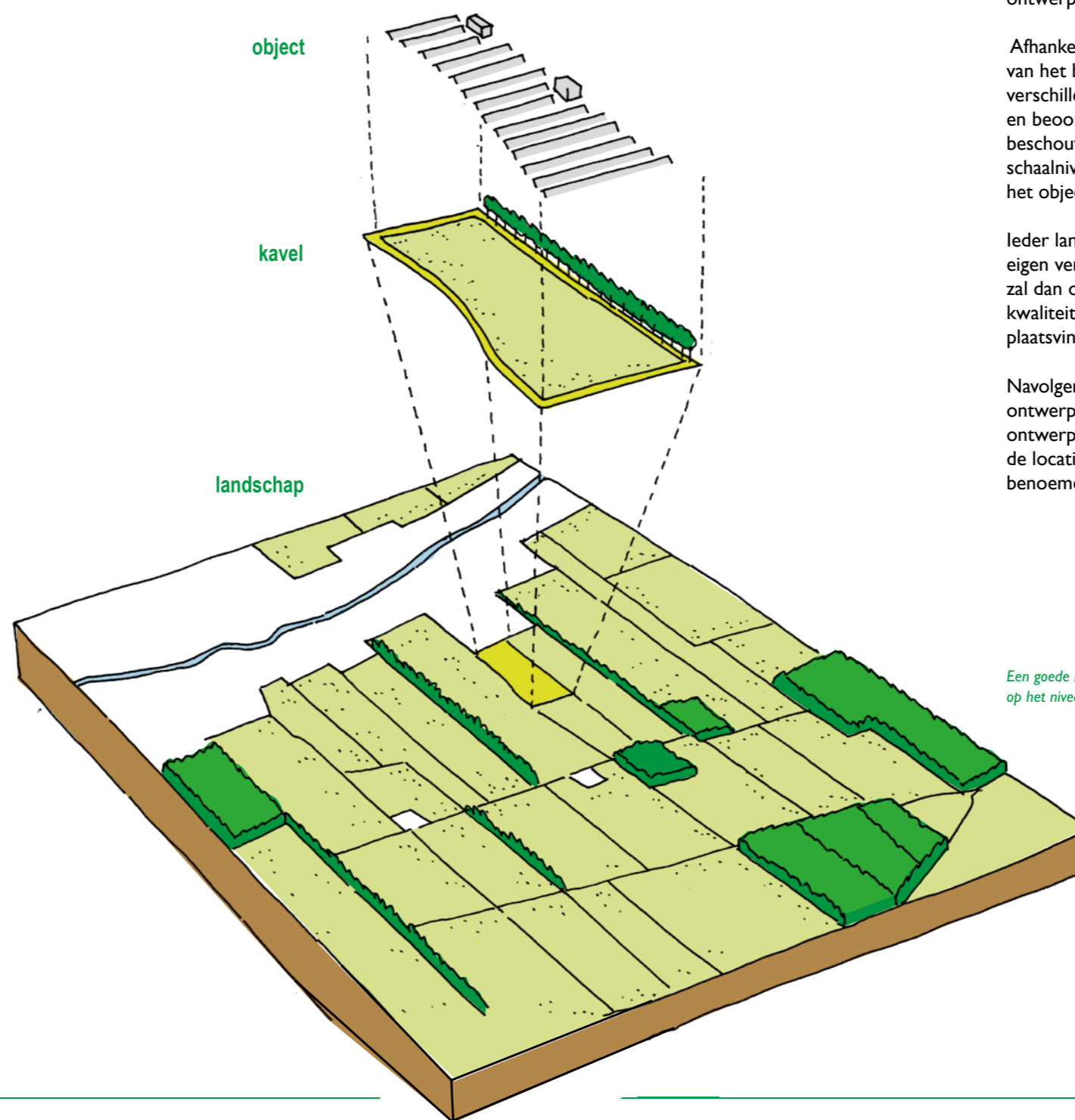
2. Doel en gebruik handreiking

Met deze handreiking geven wij een nadere toelichting op de voorwaarden die de Provinciale Omgevingsverordening stelt ten aanzien van locatiekeuze en inrichtingsplannen voor zonneparken. De handreiking bevat dus geen nieuwe regels, maar geeft uitleg aan deze voorwaarden.

We bieden daarmee geen pasklaar antwoord voor ieder initiatief op iedere locatie. Of het kan en zo ja hoe, blijft telkens weer een ontwerpogave. Deze handreiking beschrijft ontwerpbenaderingen en verbeeldt ontwerpprincipes die helpen bij het beantwoorden van deze opgave.

De handreiking beoogt zowel overheden als initiatiefnemers te ondersteunen en is in samenspraak met een begeleidingsgroep bestaande uit beleidsmakers, vertegenwoordigers van maatschappelijke organisaties en ontwikkelende partijen opgesteld.

Het biedt initiatiefnemers en overheden houvast bij hun respectievelijke rollen in het ontwikkelen en beoordelen van plannen. De ontwerpbenadering en -principes richten zich op de locatiekeuze en het ruimtelijk ontwerp en zijn daarom doelbewust kwalitatief geformuleerd. Ze geven ruimte voor interpretatie en vormen een basis voor gesprek over de invulling van plannen.

3. Ruimtelijke inpassing

Met een inrichtingsplan wordt beoogd tot een goede ruimtelijke inpassing te komen. Een goede ruimtelijke inpassing heeft te maken met de wijze waarop een zonnepark ruimtelijk logisch aansluiting vindt bij de kenmerken van de omgeving. Die afweging is tweeledig: locatiekeuze én ontwerp. Dit vraagt voor iedere plek telkens om de afweging of deze geschikt is voor het beoogde initiatief en in dat geval om een zorgvuldig ontwerp voor die plek.

Afhankelijk van de aard van de omgeving en de omvang van het beoogde zonnepark zijn daarin ruimtelijk verschillende oplossingen denkbaar. Bij het opstellen en beoordelen van een inrichtingsplan is daarbij een beschouwing op drie nauw met elkaar samenhangende schaalniveaus relevant, te weten: het landschap, de kavel en het object.

Ieder landschap, ieder dorp en iedere plek heeft zijn eigen verhaal en kenmerken. Als eerste wezenlijke stap zal dan ook altijd een grondige analyse van de bestaande kwaliteiten van de locatie en zijn context moeten plaatsvinden.

Navolgend is voor de drie schaalniveaus een ontwerpbenadering verbeeld en zijn relevante ontwerpprincipes die houvast bieden bij de afweging van de locatiekeuze en het ontwikkelen van een inrichtingsplan benoemd.

Een goede landschappelijke inpassing vraagt om aandacht op het niveau van het landschap, de kavel en het object.

4. Ontwerpbenadering

Landschapsniveau

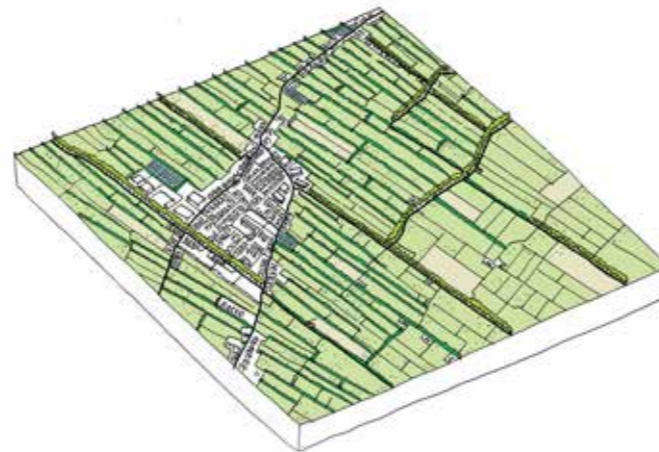
Op het niveau van het landschap is de cruciale vraag of de ontwikkeling van een zonnepark op een bepaalde locatie goed aansluiting kan vinden bij de aanwezige ruimtelijke hoofdstructuur. In de provincie Groningen wordt die hoofdstructuur ingegeven door een sterke verwevenheid van de verschillende dorpstypen met het omringende landschap en de daarin aanwezige karakteristieken. Deze samenhang tussen aanwezige stedenbouwkundige en landschappelijke structuren en kenmerken vraagt per gebied om een genuanceerde afweging van de locaties van zonneparken. Wat in het ene bebouwingslint als een storend gat in de ruimtelijke structuur kan worden gezien, vormt in een ander lint juist een kwaliteit omdat het doorzicht op het landschap biedt.

Op het landschapsniveau is het relevant om te bepalen tot welke omvang een zonnepark zich qua maat en schaal ruimtelijk goed tot de omgeving kan verhouden. Het gaat daarbij om het vinden van het optimum op basis van het principe van schaal bij schaal. Ook dit is afhankelijk van de aard van de omgeving en komt er op neer dat een klein zonnepark bij een klein dorp past, terwijl bij een bedrijfsterrein bij een stedelijke kern of een industriegebied in principe ook een groter zonnepark mogelijk is. Het optimum zal daarbij voor het ene dorpsstype ook anders uitpakken dan voor het andere. Tot slot is het van belang het cumulatieve effect van meerdere parken bij de afweging te betrekken. In grootschalig open landschappen is een beperkt aantal grote zonneparken beter inpasbaar dan meerdere kleine, terwijl voor besloten landschappen het omgekeerde geldt.

Voor een viertal in Groningen voorkomende uiteenlopende, kenmerkende landschapstypen, te weten het kleinschalige wierdenlandschap, het besloten houtsingellandschap, het veenkoloniale landschap en het esdorpenlandschap, is een benaderingswijze op het schaalniveau van het landschap verbeeld.

De onregelmatige blokverkeveling en verspreid liggende door kronkelende wegen verbonden wierdedorpen en vrij liggende huiswieren bepalen het karakter van dit kleinschalig open landschap. In aansluiting op de structuur van de dorpen zijn kleine zonneparken voorstelbaar.

In de context van de meer besloten houtsingellandschappen zoals in het zuidelijk westerkwartier is de bebouwing georganiseerd langs langgerekte wegen op hoger gelegen ruggen. De verkevelingsstructuur staat haaks op de hooftrichting van de ruggen en wordt gemarkeerd door houtsingels die lopen tot de overgang naar het open beekdal. In dit landschap zijn in de aansluiting op de bebouwingsstructuur kleine tot middelgrote zonneparken voorstelbaar.

De opbouw van de veenkoloniale lintdorpen worden gekenmerkt door een afwisseling van bebouwing en doorzichten naar het achterliggende grootschalig open landschap. Waar komvormige verdichtingen hebben plaatsgevonden kunnen zonneparken aansluiting vinden op de ruimtelijke hoofdstructuur van het dorp. Voor grote zonneparken is de heldere ruimtelijke opbouw van de dorpslinten te kwetsbaar.

Het kleinschalig besloten esdorpenlandschap bestaat uit een afwisseling van esgehuchten met zwermen boerderijen, esdorpen op de rand van het beekdal, essen met akkercomplexen op de dekzandkoppen en hooilanden in de beekdalen. In de context van de wat grotere esdorpen zijn in aansluiting op de naaorlogse woonwijken en bedrijventerreinen kleine tot middelgrote zonneparken ruimtelijk voorstelbaar.

Aanvullend verdient het de aanbeveling dat gemeenten op een hoger schaalniveau (bijvoorbeeld dat van het gemeentelijk grondgebied) tot een strategisch afwegingskader komen, waarin bovenstaande principes zijn meegenomen, binnen de kaders van het provinciale beleid. Zo'n gemeentelijke visie of strategie kan de basis vormen om in een vroeg stadium een onderbouwde indicatie te geven aan initiatiefnemers, of om richting te geven aan gewenste ontwikkelingen.

ONTWERPPRINCIPES

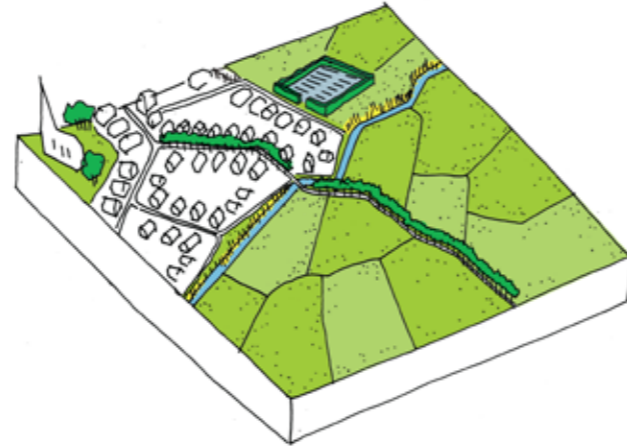
- zoek een locatie die past bij de gewenste omvang op basis van de omgevingskenmerken
- onderzoek vanuit de omgevingskenmerken het laadvermogen van de locatie
- betrek het cumulatieve effect van meerdere parken op een hoger schaalniveau
- breng de karakteristieken van het nederzettingspatroon en het landschap in beeld
- zorg dat het zonnepark goed aansluit bij de aanwezige dragende ruimtelijke structuren

Kavelniveau

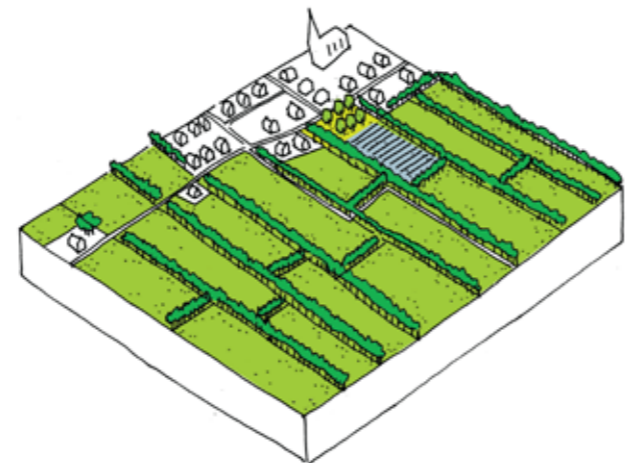
Nadat de locatiekeuze is bepaald, wordt op het niveau van de kavel duidelijk hoe het zonnepark zich in de aanwezige ruimtelijke hoofdstructuur kan voegen. De manier waarop met de rand van het zonnepark aansluiting op de omgeving wordt gezocht, en hoe de randen van een zonnepark kunnen worden beleefd, is daarbij cruciaal voor een goede inpassing. De keuzes die hierin kunnen worden gemaakt worden sterk bepaald door de aard en de kenmerken van de omgeving en kan uiteenlopende vormen aannemen. De aansluiting op een open landbouwperceel vraagt daarbij om een andere benadering dan de overgang naar een bebouwingslint. In alle gevallen gaat het om het vinden van een invulling die meerwaarde voor die plek oplevert. De inbreng van direct omwonenden en lokale belangenorganisaties kunnen hierbij waardevol zijn.

Daarnaast kunnen historische, landschapsspecifieke kenmerken een rol spelen bij de uitwerking op kavelniveau. Denk daarbij aan het herstel van de houtwallenstructuur. Ook kan bij het ontwerp rekening gehouden worden met het bijdragen aan het herstel van landschapselementen na oplevering van locatie na de exploitatieperiode.

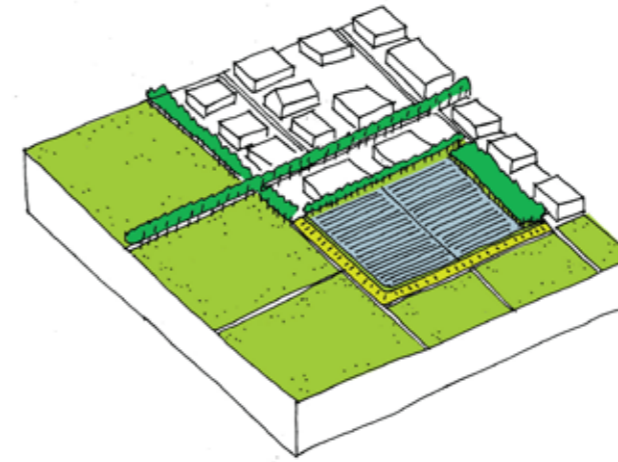
In het bijzonder bij de aansluiting van zonneparken op dorpsomgevingen is een duidelijk 'adres' gewenst. Een als herkenbare entree vormgegeven gebied dat het gezicht van het park bepaalt en betekenis aan de plek kan geven. De hier opgenomen afbeeldingen bieden voor uiteenlopende omgevingen een palet aan ontwerpprincipes om zorgvuldig op de omgeving aan te sluiten.

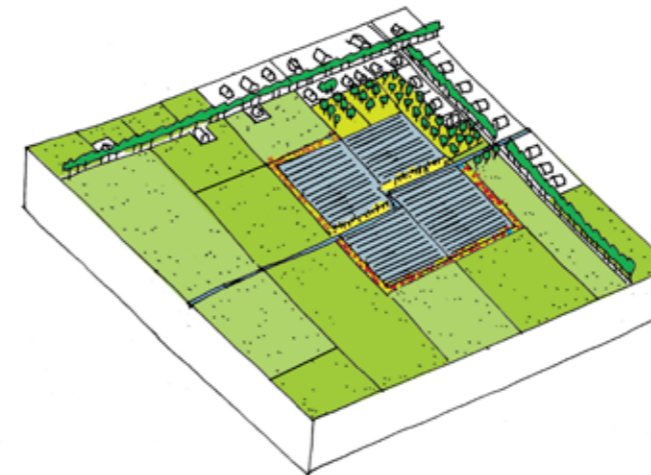
In het kleinschalige onregelmatig verkavelde open wierdenlandschap kan een kleinschalig zonnepark in de context van een dorp benaderd worden als een zelfstandig element, vergelijkbaar met een begraafplaats. Een groene omzoming met bijvoorbeeld een haag en een goed vormgegeven entree zijn daarbij relevant.

De met houtsingels beplante kavels geven aanleiding voor een heldere ligging, richting en begrenzing van een zonnepark. Met een zorgvuldige keuze voor een kavel wordt aangesloten op de ruimtelijke hoofdstructuur van het lint en blijven de kwaliteiten van het dorp overeind. Een boomgaard markeert de overgang naar het dorp en vormt het 'adres' van het zonnepark.

Gezien het industriële karakter bieden bedrijfsterreinen een goede aanleiding om grotere zonneparken ruimtelijk op aan te sluiten. Voor een goede inbedding in de omgeving kan gedacht worden aan de inzet van robuuste landschapselementen zoals een dijk of groenstrook.

In de nabijheid van een kern vraagt een groter zonnepark om ruime afstand tot woningen die bijvoorbeeld met een boomgaard of een verlengde achtertuin kan worden ingericht. De overgang naar het open agrarische landschap kan goed doormiddel van een bloemrijke akkerrand. Door langs de aanwezige sloten rietoevers aan te brengen en / of een recreatieve route te realiseren kan de omvang van het zonnepark in kleinere deelgebieden worden verdeeld.

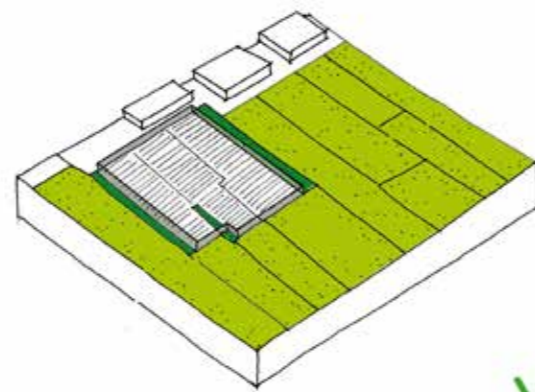
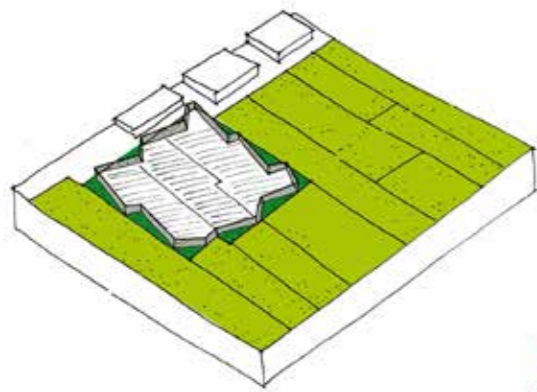
ONTWERPPRINCIPES

- voeg het zonnepark in de aanwezige verkavelingsstructuur
- houd voldoende afstand tot kwetsbare bouwkundige of landschappelijke elementen
- maak gebruik van landschapsspecifieke kenmerken en versterk deze waar mogelijk
- ontwerp de rand als een bij de omgeving passende, eenduidige groene overgangszone
- geef het zonnepark een helder adres

Objectniveau

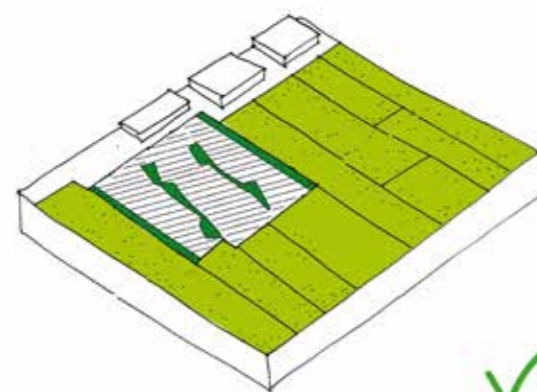
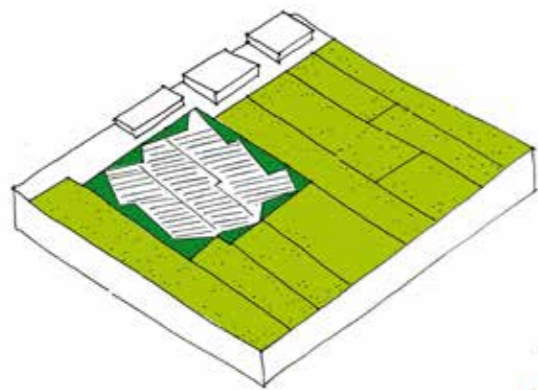
Op het objectniveau zijn de invulling en uitstraling van het zonnepark relevant. Dit heeft betrekking op een aantal verschillende aspecten zoals de hoogte en oriëntatie van clusters zonnepanelen, maar ook de ordening en vormgeving van de panelen, constructies, trafo's, verdeelstations en eventuele hekken. In het grotendeels open Groningse landschap is vooral de hoogte van de zonnepanelen bepalend voor het aanzicht van zonneparken. Voor de panelen geldt

verder dat een glimmende lijst vermeden moet worden. Wat betreft de constructies, transformatoren en verdeelstations geldt een minimale randvoorwaarde van donker kleurgebruik om zo veel mogelijk weg te vallen in de omgeving. Afhankelijk van het gebied en de opgave kan een verhoogd ambitieniveau ten aanzien van de vormgeving van de bouwwerken bijdragen aan de ruimtelijke inpasbaarheid. Tot slot biedt de grond onder de zonnepanelen kansen voor meervoudig ruimtegebruik.

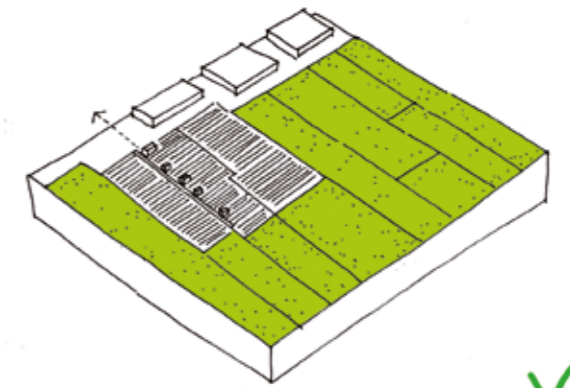
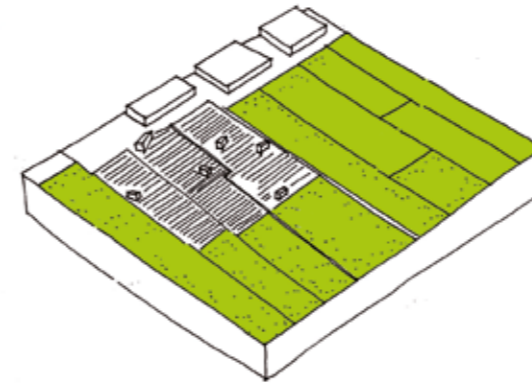
Hekken

Een maximale zuidgerichte oriëntatie van zonnepanelen past niet altijd logisch binnen de aanwezige kavelstructuur. De ontstane inefficiënte restruimte kan als gevolg van een veelal noodzakelijk hekwerk, onbedoeld ruimtelijk nadruk krijgen. Met een op de kavelstructuur passende ligging van zonnepanelen ontstaat ook een ruimtelijk logische buiten grens.

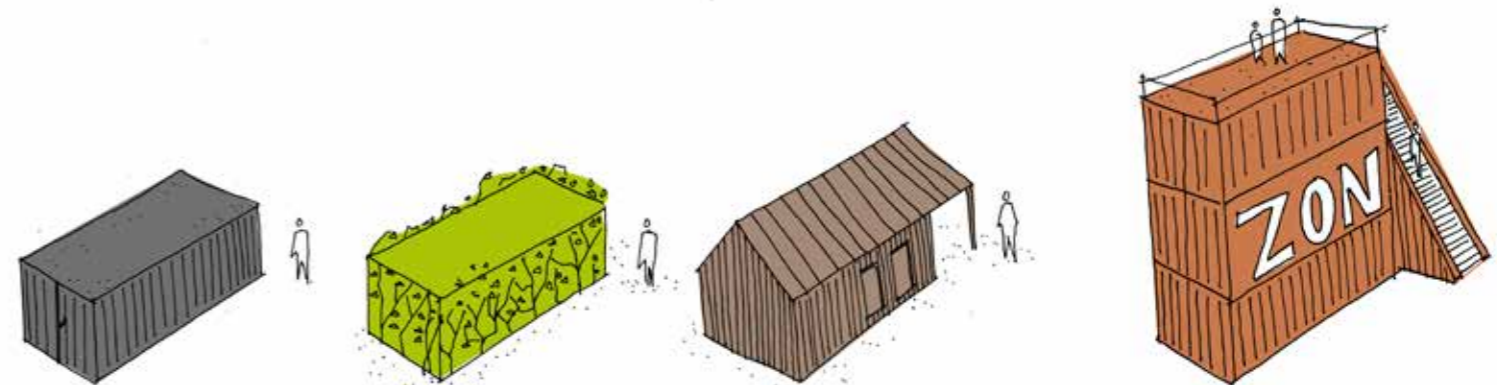
Oplossen rafelranden binnenzijde

Wanneer een opstelling niet optimaal inpasbaar is binnen de aanwezige kavelstructuur kunnen inefficiënte restruimtes het beste aan de binnenzijde worden opgelost waardoor er geen rafelranden aan de buitenzijde ontstaan.

Ordering trafo's

De gebouwde objecten zullen in belangrijke mate het aanzien van het zonnepark bepalen. Naarmate het zonnepark groter wordt neemt het aantal objecten toe en daarmee ook het belang van een helder ordenend principe. Hierdoor krijgt het zonnepark een ruimtelijk consistent en rustig beeld.

Vormgeving bouwwerken

Verschillende benaderingswijzen ten aanzien van vormgeving van bouwwerken: donkere kleurstelling, omgeven door groen, verstoppen in huisje, vormgeven als landmark.

ONTWERPPRINCIPES

- beperk de hoogte van rijen zonnepanelen zoveel mogelijk
- sluit met de oriëntatie van de zonnepanelen aan op de richting van de kavel
- los rafelranden op aan de binnenzijde
- organiseer de transformatoren en verdeelstations volgens een helder ruimtelijk principe
- bepaal per plek het ambitieniveau voor de vormgeving van bouwwerken
- gebruik in geval van hekken donkere kleuren
- zet in op meervoudig gebruik van de grond onder de zonnepanelen (schapen, bijen...)
- maak de kwaliteiten van de plek beleefbaar

Bijlage 1: Maatwerkmethode zonneparken

Uitwerking van Omgevingsverordening, afdeling 2.21, artikel 2.42.1, 2.42.2, 2.42.3

Onderdeel van de Handreiking 'Locatiekeuze en ontwerp zonneparken'

1. Projectvoorstel

Als u een initiatiefnemer van een zonnepark bent, zet u kort uiteen wat de kenmerken van uw projectvoorstel zijn. Het gaat om de locatie, de omvang, en eventuele bijzondere aandachtspunten. Een eenvoudige schets met een korte beschrijving volstaat in de eerste fase. U vraagt de gemeente of zij medewerking kan verlenen aan het voorstel.

2. Indicatieve toets

De gemeente toetst uw voorstel aan de provinciale omgevingsverordening en aan haar eigen beleid. Desgewenst stemmen gemeente en provincie indicatieve oordeel over uw voorstel onderling af. Indien het voorstel valt onder lid 2 onder a (binnen stedelijk gebied), kunt u een vergunning aanvragen bij de gemeente. Indien het voorstel valt onder lid 2 onder b (kleiner dan 1 ha, aansluitend aan het stedelijk gebied), start de gemeente het proces van de maatwerkmethode. Indien het voorstel valt onder lid 2 onder c, d of onder e, verzoekt de gemeente de provincie het proces van de maatwerkmethode te starten.

Indien uw voorstel valt onder lid 2 onder f (los in het buitengebied), bekijkt de gemeente of uw voorstel past binnen een vastgestelde gemeentelijke gebiedsvisie, danwel treedt met de provincie in overleg of de ontwikkeling van een gemeentelijk gebiedsvisie gewenst is, op basis waarvan GS kunnen worden verzocht de locatie aan te wijzen voor de ontwikkeling van het zonnepark.

3. Verkenning van de opgave: keukentafel-gesprek

De gemeente (2b) of de provincie (2c, 2d, 2e en 2f) start de maatwerkmethode met een keukentafelgesprek. Hierin wordt de opgave verkend ten aanzien van locatiekeuze en ontwerp. De handreiking 'Locatiekeuze en ontwerp' biedt aanknopingspunten voor deze verkenning. Het is raadzaam u hierbij te laten ondersteunen een deskundige op het gebied van stedenbouw en landschapsarchitectuur.

4. Gesprek op locatie

Een werkbezoek kan deel uitmaken van deze verkenning.

5. Eisen aan het inrichtingsplan

Op basis van de verkenning worden door de gemeente of de provincie randvoorwaarden en aandachtspunten geïdentificeerd, om het voorstel in overeenstemming met de verordening en het gemeentelijk beleid te kunnen ontwikkelen. Deze moeten in het inrichtingsplan worden verwerkt. Hierin houdt u in ieder geval rekening met de historisch gegroeide landschapsstructuur, afstand tot andere ruimtelijke elementen, en een evenwichtige ordening en in de omgeving passende maatvoering en vormgeving. De gemeente of de provincie bevestigen de gemaakte afspraken in een brief aan de vergunningverlener. Dit is meestal de gemeente.

6. Vergunningaanvraag

U vraagt bij de gemeente op basis van de brief van gemeente of provincie een omgevingsvergunning aan in afwijking van het bestemmingsplan, voor een periode van maximaal 30 jaar.

Voor het doorlopen van de maatwerkmethode moet u rekening houden met een periode van 4 tot 8 weken.

Bijlage 2: tekst omgevingsvisie

Zonneparken

Wij geven ruimte voor zonneparken in het buitengebied. Wij hebben voor zonneparken regels opgenomen in de Omgevingsverordening (titel 2.11). Wij verzoeken gemeenten hierbij de ruimtelijke kwaliteit te borgen en zorgvuldig ruimtegebruik te garanderen. Hiervoor hanteren we een ruimtelijk afwegingskader met daarin in een maatwerkbenadering en afwegingscriteria. Voor de locatiekeuze verdient het de voorkeur aansluiting te vinden bij het bestaand stedelijk gebied. Van belang is dat het park aansluit bij de landschappelijke structuur en bebouwingskenmerken. Zonneparken in natuurgebieden (Natuur netwerk Nederland, overige bos- en natuurgebieden buiten NNN en zoekgebieden robuuste verbindingzones) staan wij niet toe.

Wij monitoren de voortgang en blijven met gemeente en andere betrokken partijen in gesprek en zullen op basis van een evaluatie de effectiviteit van het beleid toetsen en desgewenst bijstellen.

Gemeenten zijn verantwoordelijk voor de afweging van de locatiekeuze en de eventuele inpassing van zonneparken binnen het stedelijk gebied, en in het buitengebied aansluitend aan het stedelijk gebied voor zonneparken tot 1 ha. Aansluitend aan het stedelijk gebied vanaf 1 ha, aangrenzend aan een bouwblok of met een lijnvormige opstelling wordt de afweging van de locatiekeuze en de eventuele inpassing door ons begeleid. Zonneparken los in het buitengebied (inclusief lijnvormige opstellingen) kunnen alleen worden gerealiseerd op door GS aangewezen locaties en op basis van een integrale gebiedsvisie, waarbij het realiseren van een meerwaarde voor de omgeving ook een uitgangspunt is.

Zonneparken zijn alleen tijdelijk toegestaan op basis van de technisch-economische levensduur. Hiermee zorgen we dat de gebruikte locaties weer terug kunnen in hun oorspronkelijke functie.

Participatie

Wij vinden lokale initiatieven en betrokkenheid van omwonenden bij de ontwikkeling en de exploitatie van zonne-parken, in financiële en organisatorische zin belangrijk. Daartoe formuleren wij een aanpak die deze betrokkenheid mogelijk maakt en vergroot. Wij onderzoeken bovendien welke locaties waar de provincie eigenaar van is, in aanmerking komen voor de ontwikkeling van zonneparken en waarbij deze aanpak kan worden uitgewerkt. Wij treden hiervoor in overleg met gemeenten en ondernemers en streven naar afspraken over een gezamenlijke aanpak.

Bijlage 3: tekst omgevingsverordening

Afdeling 2.21 Zonneparken en vergistingsinstallaties

Artikel 2.42.1 Zonneparken

1. Een bestemmingsplan voorziet niet in de plaatsing van zonneparken.
2. In afwijking van het eerste lid kan een bestemmingsplan voorzien in het plaatsen van zonneparken voor een periode van maximaal 30 jaar:
 - a. binnen het stedelijk gebied;
 - b. aangrenzend aan het bestaand stedelijk gebied indien het zonnepark ruimtelijk ondergeschikt is aan het aangrenzende bestaand stedelijk gebied, en de omvang van het zonnepark kleiner is dan 10.000 m² en de maatwerkmethode is toegepast onder begeleiding van een onafhankelijke, of een bij de gemeente werkzame deskundige op het gebied van stedenbouw en landschapsarchitectuur;
 - c. aangrenzend aan het bestaand stedelijk gebied indien het zonnepark ruimtelijk ondergeschikt is aan het aangrenzende bestaand stedelijk gebied, en de omvang van het zonnepark groter is dan 10.000 m² en de maatwerkmethode is toegepast onder begeleiding van een bij de provincie werkzame deskundige op het gebied van stedenbouw en landschapsarchitectuur;
 - d. aangrenzend aan een bouwvlak in het buitengebied, mits het zonnepark zich ruimtelijk manifesteert als een hecht geheel met het bouwvlak en daar qua maatvoering ondergeschikt aan is, en de maatwerkmethode is toegepast onder begeleiding van een bij de provincie werkzame deskundige op het gebied van stedenbouw en landschapsarchitectuur;
 - e. op een voormalig slibdepot, op een bedrijfsterrein ten behoeve van gaswinning en gastransport, of op een gesloten stortplaats als de maatwerkmethode is toegepast onder begeleiding van een bij de provincie werkzame deskundige op het gebied van stedenbouw en landschapsarchitectuur;
 - f. op door Gedeputeerde Staten, op basis van een gemeentelijke gebiedsvisie zonne-energie aangewezen locaties en de maatwerkmethode is toegepast onder begeleiding van een bij de provincie werkzame deskundige op het gebied van stedenbouw en landschapsarchitectuur.
3. Aan de omvang, situering, en inrichting van het zonnepark als bedoeld in het tweede lid, dient een inrichtingsplan ten grondslag te liggen, waarbij in ieder geval rekening is gehouden met achtereenvolgens:
 - a. de historisch gegroeide landschapsstructuur;
 - b. de afstand tot andere ruimtelijke elementen;
 - c. een evenwichtige ordening en in de omgeving passende maatvoering en vormgeving van de voorzieningen voor de opwekking van zonne-energie.
4. Het bestemmingsplan biedt inzicht in de mogelijkheid voor omwonenden om te participeren in de ontwikkeling en opbrengst van het zonnepark.
5. Het tweede lid is niet van toepassing voor zover het bestemmingsplan betrekking heeft op het op kaart 6 aangegeven 'NNN-beheergebieden', 'NNN-natuurgebieden', 'NNN-beheer aanpassingsgebied', 'NNN-natuur aanpassingsgebied', het 'Zoekgebied robuuste verbindingzone' of de 'bos- en natuurgebieden buiten het Natuurnetwerk Nederland'.

Artikel 2.42.2 Borging uitvoering inrichtingsplan

1. Een omgevingsvergunning als bedoeld in artikel 2.42.1, tweede lid, stelt regels die ervoor zorgen dat:
 - a. bebouwing en voorzieningen, geen bouwwerken zijnde, slechts overeenkomstig het inrichtingsplan worden gebouwd of aangelegd; en
 - b. de aanleg en instandhouding van de in voorkomend geval in het inrichtingsplan opgenomen beplanting wordt geborgd in de vorm van een voorwaardelijke verplichting.
2. Aan burgemeester en wethouders kan de bevoegdheid worden toegekend om het inrichtingsplan op het punt van de erfbeplanting te wijzigen onder dezelfde aanplant- en instandhoudingsverplichtingen, als dat vanwege onvoorziene omstandigheden nodig is.

Artikel 2.42.3 Rechtstreeks werkende regels

1. Tot het tijdstip waarop het bestemmingsplan in overeenstemming is gebracht met artikel 2.42.1, is het verboden om installaties voor de opwekking van zonne-energie te plaatsen op een bedrijventerreinen, anders dan als ondergeschikt onderdeel van de bedrijfsvoering van het op hetzelfde bouwperceel gevestigde bedrijf.
2. Het verbod bedoeld in het eerste lid a is niet van toepassing op een omgevingsvergunning als bedoeld in artikel 2.12, eerste lid, onder a, onderdeel 1, van de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht, waarin in de vorm van een voorwaarde is geborgd dat de installaties voor de opwekking van zonne-energie niet voor een langere periode dan maximaal 30 jaar op het bedrijventerrein geplaatst zullen blijven.

COLOFON

Februari 2018

Eindredactie: Provincie Groningen

Tekst opgesteld door de provincie Groningen op basis van
ontwerpend onderzoek door Libau en MD Landschapsarchitecten.

Voor deze handreiking zijn gemeenten, bedrijven en
maatschappelijke organisaties in de provincie Groningen geconsulteerd.